

TEVFİK UYAR

ÇÖZÜLME

DESTEK YAYINLARI: 1545
EDEBİYAT: 453

TEVFİK UYAR / ÇÖZÜLME

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır
Editör: Cansu Poyraz Karadeniz
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: Sedat Gösterikli
Sayfa Düzeni: Melike Doğan
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak-Mesud Topal

Destek Yayınları: Ocak 2022
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-625-441-524-1

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul
Tel. 0 212 613 30 06

TEVFİK UYAR

ÇÖZÜLME

“Belki de zaman
her şeyin ilacı değildi.”

Tüm cefakâr anne ve babalara...

1

Bundan 45 yıl kadar önce ülke gündemine, şehrin bir zamanlar orman olan kısmındaki hazine arazisinin dünyanın yeni ve en hızlı büyüyen şirketlerinden biri olan KRAYONİK'e satıldığı haberi düşmüştü. O dönem neo-liberal politikaların bugünkü hâkimiyetinin başladığı günler olduğundan ne belediyenin itirazları ne çevreci aktivistlerin tepkileri buradaki ağaçların kesilip, yerine 10 futbol sahası büyüklüğünde dünyanın en büyük yeraltı deposunun kurulmasını engelleyebildi. Yerin üstünde İstanbul'un en büyük gökdelenine sahip olan KRAYONİK artık yerin altına da hâkim olmak istiyordu.

Öte yandan, KRAYONİK'in dünyaya yayılmasını son derece olumlu bulanlar da vardı ki haksız da değillerdi... KRAYONİK, zamanı durdurup kendini geleceğe aktarmak isteyen “zengin züppelerin” hayallerini gerçekleştirme aracı olduğu kadar, dermansız hastalıklarla boğuşan insanların da son sığınağıydı. Zira şimdi uyuyup tedavilerinin bulunduğu gün uyanmaları artık mümkün hale gelecekti.

Besim, gökdelenin son derece sade dizayn edilmiş giriş kapısına doğru yürürken 45 yıl önce ne düşündüğünü hatırlamıyordu. Üniversite son sınıftaydı. Çevreci aktivistlerle takıldığı, bazı çevreci eylemlere katılıp destek verdiği olmuştu ama KRAYONİK hakkında nasıl bir tutum takındığını, ne yaptığını asla ama asla hatırlayamıyordu. Normalde bir insanın böyle bir şeyi unutmaması mümkün değildi; bu yüzden KRAYONİK ile şimdi olan ilişkisinin bu konudaki geriye dönük tüm hafızasının üzerine yazıldığını düşünüyordu. Ya da belki de mezun olmaya çalıştığı için dersleri dışında hiçbir şeyle ilgilenmediği bir dönemdi.

Başını kaldırıp gökdelenin en yüksekteki noktasına baktı. Bulutlar hareket ettiği için bina gözüne sallanıyor gibi görünüydü. Baş dönmüştü. Çok zorlamamaya karar verip sadece önüne bakarak yürümeye devam etti. Ve nihayet belki de beş yüzüncü defa o kapıdan içeri girdi. Ayaklarının da ezberlemiş olduğu gibi, kendisini hep karşılayan manzaraya, lobide oturmuş beyaz gömlekli, siyah etekli, kırmızı boyunbağlı kızlara doğru yürüdü ve ortadakine ulaştı.

- Buyurun hoş geldiniz.
- Merhaba kızım. Oğlumu görmeye gelmiştim.
- Bileğinizi okutabilir misiniz?
- Tabii.

Lobideki genç kız, ekrana bir göz attıktan sonra, “Tekrar hoş geldiniz Besim Bey. Lütfen şuradaki koltuklara geçin, temsilciniz biraz sonra hazır olacak” dedi.

Besim, yine ayaklarının ezberlemiş olduğu üzere, her iki yandaki kırmızı koltuklardan sağdakileri tercih edip oraya doğru yürüdü. Hem sırtını hem de kolunu yaslayabileceği kenara oturdu.

Duvarlardaki koca ekranlarda, KRAYONİK'in her yıl yenilediği reklamları oynuyordu. 45 yıldır hiç değişmeyen ses, renkli görüntüler oynarken arkadan şöyle söylüyordu:

*GELECEĞİ MERAK MI EDİYORSUNUZ?
YA DA DERMANSIZ BİR HASTALIĞINIZ MI VAR?
ZAMANI DURDURUN. SİZ İSTEDİĞİNİZ ZAMAN
YENİDEN AKSIN.*

Besim bu sesi her duyduğunda, muhtemelen bunun gerçek bir ses olmadığını, KRAYONİK için üretilmiş sentetik bir ses olduğunu düşünürdü. Başka türlü nasıl hiç değişmezdi ve hiç de yaşlanmazdı?

Kendi sesi nasıl yaşlanmıştı acaba? Kendi kendine sesler çıkarıp anlamaya çalıştı. Genç sesini dinleyemediği için mukayese imkânı yoktu. Lüzumsuz bir denemeydi.

Ekranla genç bir kız vardı şimdi:

“Selaaam! Ben Defne. 23 gibi genç bir yaşta yumuşak doku kanserine yakalandım. 20 yıl önce KRAYONİK'e geldim. Tekrar gözümü açtığımda tam 12 yıl geçmişti ve bana hayatımın en büyük müjdesini verdiler! Sağlığımı KRAYONİK sayesinde kavuştum! Dahası... Hâlâ 24 yaşındayım!”

“Şanslıymışsın evladım” dedi kendi kendine konuşarak. Hemen ardından genç bir adam çıkıverdi:

“Merhaba, ben Ali İsmail. 19 yaşındayım. Siz bunu izlerken ben uyuyor olacağım. Geleceği görmeyi çok istiyorum! Kismetse 2080'de görüşürüz!”

Merak nasıl da bir lüks... Mecburiyetin zıt anlamlısı adeta.

Derken yanında Selma beliriverdi. Selma Besim'in müşteri temsilcisiydi. Önceleri Besim yanılıp bu gerçeğe yakın hologram görüntünün elini sıkmaya kalkıştırdı. Artık öyle yapmıyordu ama ardında gerçek bir kişi olduğundan kuşkulanmaktan da asla vazgeçmemişti.

“Buyurun şöyle yürüelim...”

Hologramın geçtiği her kapı otomatikman açıldı, her turnike kendiliğinden döndü, her asansör koşulsuz çalıştı. Yürürken konuşuyorlardı:

- Nasılsınız Besim Bey?
- İyi olabileceğim kadar iyiyim kızım. Sağ olasin. Sen nasılsın?
- İyiyim ben de. Sorduğunuz için teşekkürler. Ziyarete gelmişsiniz?
- Oğlanı bir göreyim dedim. Bir de... Şu para meselesi.
- Evet... Umarım sizi arayıp öyle direkt söylemekle ayıp etmedim.

Besim, hologram ve ayıp kavramını bir arada düşününce gariptedi. Kuşkusunda ne kadar haklı olduğu fikri bir an için zihnini ziyaret edip söndü.

- Kızım görevin bu. Sen de emir kulusun. Elçiye zeval olmaz.
- Sağ olun... Madem elçiye zeval olmaz, o halde lütfen şimdi söyleyeceklerim için bana darılmayın ne olur. Taksitin süresi geçmiş. Elimden geldiğince ben idare etmeye çalışıyorum ama dosya hukuk departmanına sevk edilmek üzere hazırlanıyor. Belki gitmiştir bile. İş oraya varırsa her şey daha farklı olacaktır.

“Hukuk departmanı.” Besim’e ilk başta çok kutsal gelen bu isim, Besim yaşlandıkça değerini kaybetmişti. Hukuk, güçlünün –öyle olmasa da– ne kadar haklı olduğuna herkesi ikna etme aracından başka bir şey gibi gelmiyordu bir süredir.

Besim, “Eh... Öyle olmasaydı daha iyi olurdu tabii...” derken bir kapı önünde durdular.

- Neden durduk? Aşağıya inmeyecek miyiz?
- Ah, evet... Doğru. Sizin odanız birkaç gün önce değişti.

O yüzden burada durduk.

Selma’nın gelişini bir şekilde algılayan kapı tıslayarak açıldı. İçerisinin serinliği dışarıya hücum etti. Selma önde, Besim arkada içeriye girdiler. Her iki yanında morg çekmecesi gibi çekmecelerin olduğu oda, açık maviyle beyazın var olmak için birbirleriyle yarıştığı ama yenilemediği bir odaydı.

Çekmeceler üzerinde 6 basamaklı numaralar vardı. Besim’in gözleri bir zamanlar kendisine söylenen ama hiçbir zaman ezberlemek zorunda hissetmediği o tanıdık numarayı aradı. Bu oda, önceki odadan farklıydı. Önceki odada, çekmeceler şeffaf, aydınlatma yoğun ve rahatlatıcıydı. Buraya daha az özenilmişti sanki.

Selma boşluğa düştüğünden öylece sessizce bekliyordu.

- Odamız neden değişti? Bunca yıl sonra ilk kez oluyor bu. Ödemeyle mi alakalı?

- Sanmıyorum. Muhtemelen teknik bir gerekçe vardır ama ben o konuları hiç bilmiyorum maalesef.

Selma gerçek bir insana o kadar benziyordu ki beceriksizce yalan söylemesi bile tıpkı insanlara benziyor diye düşündü Besim.

- Peki... Artık görebilir miyim?

Selma, çekmecenin önüne doğru yürüdü. Yine onun talimatını bir şekilde algılayan otomatik sistemler devreye girdi. Çekmecelerden birisi yavaşça açılırken Besim de yavaşça oraya yürüdü. Çekmece içinde daha öncesinden görmeye alışık olduğu o fanus, fanusun içerisinde görmekten nefret ettiği o lacivert, sıvı mı katı mı belli olmayan ara madde ve onun içinde yüzen, en kıymetli varlığı, kendisini bu lanet olasıca mekâna bağlayan şey: Oğlu...

Oğlunun ağzından ve burnundan pek çok boru girip çıkıyor, boruların içerisinde usulca devridaim eden başka bir sıvı geziniyordu. Oğlu öylece kıpırtısız yatıyor... Oğlu...

- Biraz olsun yalnız kalabilseydim...
- Kuralları biliyorsunuz Besim Beycim. Yoksa emin olun...

Aslında Besim, teknik olarak yalnızdı. Ancak Selma'nın gerçek bir insanı bu kadar andırması, onun yanındayken yalnız olmadığını düşündürüyordu. Öte yandan bir ihtimal, binadaki tüm sistemlerle etkileşimdeki olan bu hologram, yalnızlığa başka bir insandan daha büyük ket vuruyordu. İçeride Besim'le birlikte bir hologram değil, belki de Selma'yı yöneten operatör, şu sıra Selma'yı kontrol eden teknisyen, güvenlikten sorumlu personel derken, birkaç kişi vardı.

Besim çocuğa uzun uzun baktı. Fanusun üzerinden sevdi onu. Uyuyan bir insanı izlemeye bile benzemiyordu bu yaptığı. Uyuyan kişinin gözkapakları oynar, nefesi duyulur, soluk alıp verisi değişir, horlar, arada bir sağına ya da soluna döner, belki bir miktar da sayıklardı. Lacivert sıvının içerisinde donmuş vaziyette yer alan beden, bir ölü kadar kıpırtısızdı. İçerideki yegâne hareket, borulardaki belli belirsiz sıvıların devriydi.

- Eşiniz nasıl bu arada? Sizinle gelmemiş bu kez?

Besim Selma'yla o kadar çok vakit geçirmişti ki ne kadar süre sessizlikten sonra Selma'nın muhakkak bir soru soracağını içsel olarak öğrenmişti. Bu yüzden de bu soru tam beklediği anda geldi.

- Onu getirmedim bu kez. Çok üzülüyor. Ben de üzülmesinden korkuyorum artık. Geçen ay baypas ameliyatı oldu. Bu sefer haber bile vermedim. O yüzden biraz kendimi suçlu da hissediyorum şu an...

- Anlıyorum. Biliyorsunuz burada...

- Biliyorum. Tamam. Beş dakikam var sadece. Ve o da doldu.

- Çok üzgünüm.

Çekmece yeniden kapandı. Selma, yönünü kapıya döndü.

- Peki Selmacığım. Şu ödeme mevzuunu konuşabileceğim başka birisi var mı? Yani... Muhasebe tarafından. Ne bileyim...

- Öyle bir prosedürümüz yok maalesef. Şirket ile sizler arasındaki bütün iletişim biz temsilciler üzerinden yürüyor.

30 yıla yakındır, lobideki karşılama görevlileri dışında gerçek bir insanla oturup konuşmamıştı bu şirkette. Bir holograma ne anlatabilirdi ki?

- Keşke şu ödeme için biraz daha vaktimiz olsaydı.

- Keşke...

- Neyse... Bir yolunu bulacağız...

- Şöyle buyurun lütfen...

Besim her zamanki gibi eve anahtarıyla girdi. Her zaman ki gibi Kadriye, kapının hızlı açılıp da kapı kolunun duvara çarptığında “Besim?” diye seslendi. Ve Besim de her zamanki gibi, ikilemeyle, “Benim benim...” dedi.

- Tam zamanında geldin. Elini yüzünü yıka da direkt ye-meğe hadi.

Besim banyoya yürüdü. Az sonra içeriye girdiğinde bugün olanlardan hiç bahsetmemeye hazırladı kendini. Aynada kendiyle göz göze geldi. Selma'nın yalan söylediği nasıl anlaşılıyor-du? Bir insan yalan söylerken tam olarak ne oluyordu da onu dinleyen kişi bunu sezebiliyordu? Bu işin anahtarı gözlerse eğer, Selma'nın gözleri nasıl dizayn edilmiş olmalıydı ki aynı etki hologramda da ortaya çıkıyordu? "Belki öyle bir etki yoktur... Benim Selma'ya olan güvensizliğimdendir..." diye geçirdi içinden.

Sıvı sabun şişesindeki sabunun yenilendiğini tam elini uzatırken fark etti. Yeni sabunun rengi tıpkı ara maddeninkine benziyordu. Nasıl olur da tıpatıp aynı renk olabilirdi? 30 yıldır çocuğuyla eşleştirdiği bir renkti bu. Kadriye bu rengi farkında olmadan mı tercih etmişti? Daha pis bir renk olabilir miydi? Bir insan lacivertten bu kadar nefret edebilir miydi?

Kadriye Besim'den bir süredir ses çıkmayınca kontrole geldiği banyoda Besim'i elinde bir avuç sabunla buldu.

- Ne yapıyorsun öyle Besim?

Besim mikro bir uykudan uyanmış gibi irkildi. Avucu sabunla dolmuştu. Sabun şişesi pompasına defalarca basmış olduğunun farkında değildi.

- Hayda... Pompa bozulmuş sabun gelmiyor sandım bir an. Geliyormuş meğer.

- Elin sabuna bulanmış. Gözlük numaran büyüdü iyice herhalde.

- Herhalde... Allah Allah... Hayır karanlıkta kalıyor bu lavabo tarafı. Şu lambayı daha yükseğiyle değiştirmek lazım. Şu şişeyi aç madem de içine koyayım geri.

- Uğraşma boş ver. Yıka da gel hadi.

Kadriye yemekleri tabaklara servis ettikten sonra oturdu. İlk lokmasını alıp, beklemeden, “Sen nereye gittin bugün? Markete yürüdüm bir ara. Kahveye baktım, yoktun” diye sordu.

- Yürüyüş yaptım. Kahvede otur otur...
- Besim...
- Ne oldu?
- Ben elli yıllık eşimi tanırım. Gergin geldin eve.

Besim, Selma'nın bile yalan söylerken belli ettiğini düşündü yine. Yalan söylemek zordu. Sadece kendini ilgilendiren bir konuda belki kolay olabilirdi ama biriyle 50 yıldır evliysen sadece kendini ilgilendiren bir konu ne olabilirdi?

Kadriye, sessizliğin uzamasından bir cevap gelmeyeceğini anladı. Eşinin yalan söylemeyi beceremediğini çok iyi biliyordu. “Tahmin ediyorum ne yaptığını... Görmeye mi gittin? Yalnız hem de?” diye sordu.

- Kızdın mı?
- Hayır kızmadım. Beni korumaya çalıştığını biliyorum.
- Zaten ben de aslında oğlanı görmeye değil de şu ödeme meselesini konuşmaya gittim. O yüzden söylemedim sana.
- Konuştun mu peki?
- Konuştum. Selma'nın selamı var.
- Ya bırak şu hologram kıza bu muameleyi yapmayı...
- Hologram deyip geçme. Başka kimseyi göremiyoruz. Bizim muhatabımız o. İyi de bir kız.

Kadriye biraz alay ederek gülümsedi.

- Kız hologram olmasa bu yaştan sonra kendini kaptırdın diyeceğim de... Ne dedi peki?

- 29 yıl ödemişsiniz, 30. yıl ödemediniz diye hukukumuzu kaldırıp kenara atacak değiliz diyor. Yıl sonuna dek ödermişiz. Acelesi yokmuş.

Kadriye'nin bilmediği şey, Besim'in ara sıra, bilhassa da kritik konularda çok iyi yalan söyleyebildiği idi.

- E yani! Bir zahmet... En uzun süreli müşterileri bizizdir herhalde... Peki Mithat'tan ses var mı? Aradı mı bir daha?

- Aramadı. Şeytan görsün yüzünü.

- Adi herif! Bunca yıl dostum dedin, her işine koştun.

- Boş ver deme öyle. Kimse kimseye borç vermek zorunda değil. Tamam ben de bayılmıyorum Mithat'a ama kötü biri değil o kadar.

- İyi de bu adamla yıllarca ortaklık ettin. Dışinizle tırnağınızla kazıyarak büyüttünüz şirketinizi. Paraya ihtiyacın olunca ilk işi senin hisselerine çökmek oldu! Bu adam mı kötü biri değil? Şimdi paraya para demiyor. İnsanda biraz vefa olur be!

- Bizimki bir ortaklıktı. Ben hisselerimi ona verdim. On-
dan sonra şirket koptu gitti... Allah'ın ne zaman yürü ya kulum diyeceği belli olmuyor. Burada eski ortağa vefa duyacak bir şey yok! O zaman hissemizin ederi neyse aldık. Üç yılın parasını da öyle ödedik zaten. Para yerini buldu.

Kadriye, Besim'in Mithat'ı bu kadar kolay affedebilmiş olmasını hazmedemiyordu. Bundan 4 sene önce Mithat, paraya olan ihtiyaçlarını fırsat bilip, Besim'in hisselerini satın almak istemişti. Kadriye'ye göre bu –güya– bir şeyi birlikte var etmiş iki ortaktan birinin diğerine yapacağı şey değildi. En azından, böyle bir durumda ilk başvuracağı şey değildi. Bu tam olarak da fırsattan istifade ederek, dostunun elindekini almaktı.

- Yine git sen Mithat'a... Nankörlük etmesin! Çok iyi niyetlisin çok... Zamanında sen birilerine iyilik ederken de itiraz ettiğimde, "Gün gelir bizim de işimiz düşer. Dost biriktirmek mühimdir" derdin. O gün geldi işte. Tüm dostların, iyilik ettiğin herkes sırtını döndü.

- Ne alakası var Kadriye? Sen de arkadaşlarından eli boş döndün. Bir tek benimle alakalı değil demek ki. Seninkilerden ne gördük?

Besim'in hakkı vardı. Kadriye de uzun yıllardır dostluğuna ve samimiyetine güvendiği herkesten borç para istemiş, hiçbir netice alamamıştı. O yüzden diyecek bir şey bulamadı. Bir süre sessizce yemeklerine devam ettiler. Besim radyonun açık olduğunu o zaman fark etti. Nihavent makamından bir Türk Sanat Müziği parçası derinden inliyordu.

- Bu arada... Unuttum yahu. Postacı sana bir şey getirdi.
- Hayırdır inşallah?
- Bakmadım ki... Dur getireyim.

Kadriye mutfaktan çıkınca Besim endişeli gözlerle ardından baktı. Eğer tahmin ettiği şeyse, Kadriye dönerken bir zarfın yırtılma sesini işitmekten korkuyordu. Hemen mutfak tezgâhına baktı: Kadriye'nin yakın gözlüğü her zaman koyduğu yerindeydi. Rahat bir nefes aldı. Nitekim Kadriye zarfı açmadan getirip geri yerine oturdu. Besim, zarfı içindekine zarar vermeyecek biçimde itinayla yırttıktan sonra, ön cebinden yakın gözlüklerini çıkartıp tebliğata baktı. "Dernekten" diyerek o günkü ikinci başarılı yalanını söyledi çünkü tebligat KRAYONİK'in hukuk bürosundandı. Yüzünü mümkün olduğunca ifadesiz tutmaya çalışarak yazılanları okudu. Tebligatta yazanlara göre, 15 gün içerisinde bu yılın ödemesini